

energy

Actuele onderwerpen gemeentefonds

Martijn Renders en Sonja Valstar

Workshop PAUW

Actuele ontwikkelingen gemeentefonds

- **Indexatie gemeentefonds Miljoenennota 2024**
  - Volume accres
  - LPO accres

- **Uitkeringsfactor daalt structureel door meer lage inkomens**
  - Aantal huishoudens met laag inkomen gestegen met 43.200
  - Verlaging uitkeringsfactor 2023 met 7 punten, 2024 met 8 punten

Indexatie gemeentefonds

- **Volume accres dekking voor:**
  - Stijging van kosten door volumegroei, zoals stijgend aantal inwoners
  - Reële stijging van de lonen

- **LPO accres dekking voor:**
  - Stijgen van prijzen van inkoop
  - Stijgen van de lonen voor koopkrachtbehoud (o.a. inflatie)

Indexatie gemeentefonds (bron VNG publicatie 21 februari 2024)

Indexatie gemeentefonds

Het Centraal Planbureau (CPB) publiceert jaarlijks ramingen, die officiële grondslag vormen voor de rijksbegroting.

Indexatie van het gemeentefonds gebeurt 2 keer per jaar, gebaseerd op:

1. Centraal Economisch Plan (CEP) in de Voorjaarsnota
2. Macro Economische Verkenning (MEV) in de Miljoenennota

 Let op:

De indexatie van het lopende jaar wordt definitief vastgesteld op basis van het CEP.

Indexatie gemeentefonds

■ Volume accres

- Bevroren accres tot en met 2025
- Vanaf 2026 accres niet meer gekoppeld aan rijksuitgaven via de trap-op-trap-af-systematiek
- Vanaf 2026 structureel € 1 miljard beschikbaar gesteld (Voorjaarsnota 2023)
- Historisch gemiddelde gerealiseerde volumegroei bbp afgelopen 8 jaar (t-9 t/m t-2) vanaf 2027

• LPO accres

- Gecombineerde index tot en met 2026
- Prijs bruto binnenlands product (prijs bbp) vanaf 2027 en verder

Indexatie gemeentefonds

Volume groei bbp afgelopen 8 jaar op basis van CEP 2024.

Prijsindexen CPB*CEP 2024	2024	2025	2026	2027	2028
Bruto binnenlands product september 2023				1,80	1,60
Bruto binnenlands product CEP 2024				1,70	1,60
Mutatie CEP 2024 t.o.v. september 2023				-0,10	0,00

Indexatie gemeentefonds

Gecombineerde index en prijs bruto binnenlands product op basis van CEP 2024.

Prijsindexen CPB*CEP 2024	2024	2025	2026	2027	2028
Gecombineerde index septembercirculaire 2023	5,30	4,00	3,60	2,80	2,40
Loonvoet sector overheid (60%)	6,40	4,40	3,80		
Prijs materiële overheidsconsumptie (20%)	2,90	2,20	2,20		
Prijs overheidsinvesteringen (20%)	3,00	2,00	2,20		
Prijs bruto binnenlands product (pbbp) vanaf 2027				2,60	2,50
Gecombineerde index CEP 2024	5,02	3,48	3,16	0	0
Mutatie CEP 2024 t.o.v. september 2023	-0,28	-0,52	-0,44	-0,20	0,10

Agenda komende periode

- **Bestuurlijk overleg financiële verhoudingen (Bofv)**
  - **4 maart:** Bbp-systematiek in relatie tot zorgkosten (m.n. WMO)
  - **4 april:** Met name opschalingskorting

- **Vorbereidingen meicirculaire 2024**

Vergelijking accres normeringssystematiek versus accres Miljoenennota 2024

bron: Antwoorden op Kamervragen over de Miljoenennota

Accres Gemeentefonds in miljoen	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Cumulatief accres o.b.v. trap op trap af	2.946	6.107	8.584	11.044	13.210	15.529
Cumulatief accres MILJOENENNOTA	2.946	6.107	8.584	7.730	9.498	11.145
Vershil	0	0	0	-3.313	-3.712	-4.384
Structureel miljard Voorjaarsnota				1.000	1.000	1.000
Vershil na correctie	0	0	0	-2.313	-2.712	-3.384

Bestuurlijk overleg financiële verhoudingen 4 april 2024

- **Overleg over het afschaffen van de opschalingskorting**
  - De opschalingskorting bedraagt vanaf 2026 € 675 miljoen
 (zie septembercirculaire 2023, bijlage 2.2.1 opbouw algemene uitkeringen 2023-2028)
  - Eén punt uitkeringsfactor in 2026 is 29,324 miljoen.
 Afschaffen van de opschalingskorting levert een mogelijk voordeel op van 23 uitkeringspunten.

Uitkeringsfactor daalt structureel door meer lage inkomens

bron: LIAS Info 9 januari 2024

- Aantal huishoudens met laag inkomen gestegen met 43.200
- Verlaging uitkeringsfactor 2023 met 7 punten, 2024 met 8 punten

Uitkeringsfactor daalt structureel door meer lage inkomens

Decembercirculaire 2023

- 43.200* maatstafgewicht € 3.779,00 * 1,399 = € 228 miljoen extra uitkering in basis en
- Verlaging uitkeringsfactor met 8 punten (één uitkeringspunt voor 2024 is € 29,968 miljoen)

Circulaire	Mei 2023	September 2023	December 2023	Mutatie
Aantal voor Nederland:				
Huishoudens met laag inkomen	2.310.500	2.310.500	2.353.700	43.200
Woonruimten	8.389.975	8.389.748	8.389.748	0
Drempel, 10% van het aantal woonruimten	838.998	838.975	838.975	0
Aantal huishoudens met laag inkomen > drempel	1.471.503	1.471.525	1.514.725	43.200

Huishoudens met laag inkomen met drempel vanaf 2023

Definitie van huishoudens met laag inkomen met drempel

- Aantal particuliere huishoudens (exclusief studenthuishoudens) met een laag inkomen, boven de drempelwaarde van 10% van het aantal woonruimte van hetzelfde jaar. Indien de drempel net gehaald wordt, is de waarde nul.

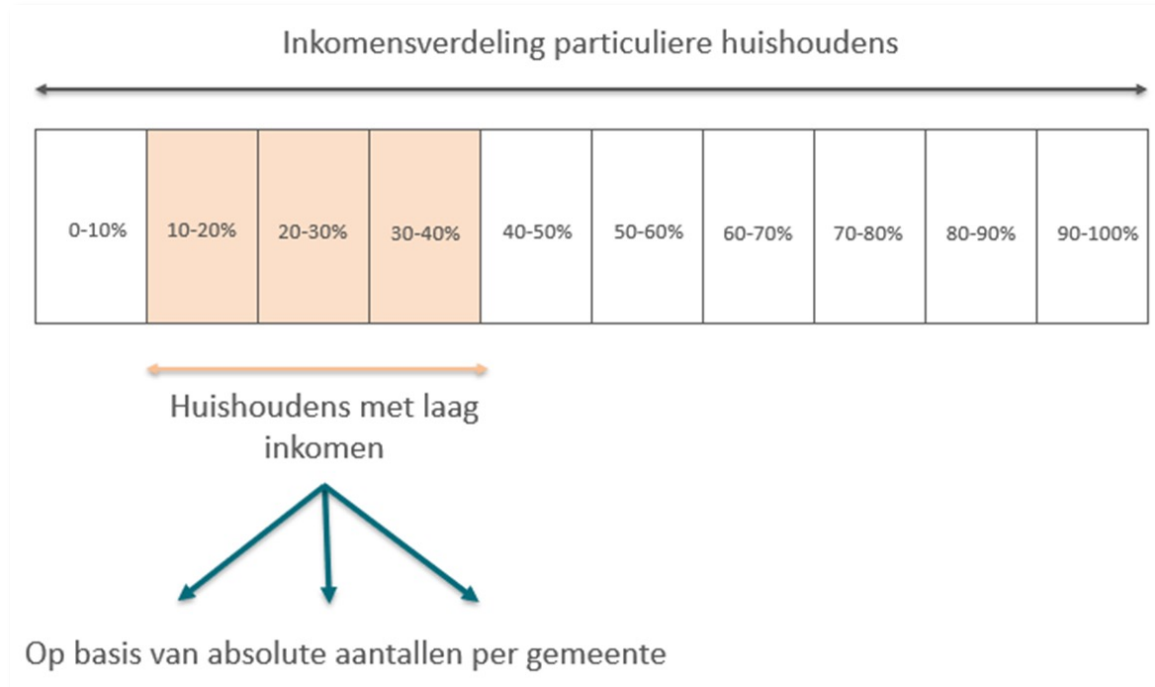
Definitie van laag inkomen

- Het aantal particuliere huishoudens (exclusief studenthuishoudens) in de gemeente in het 2^e, 3^e en 4^e deciel van de landelijke inkomensverdeling van het gestandaardiseerd besteedbaar inkomen van particuliere huishoudens (exclusief studenthuishoudens).

Huishoudens met laag inkomen met drempel vanaf 2023

Definitie van laag inkomen:

Huishoudens met laag inkomen met drempel

Wat is er veranderd?

- **Maatstaf tot en met 31 december 2022 (oud verdeelmodel)**
  - Huishoudens: Particuliere huishoudens en huishoudens in instellingen, inrichtingen en tehuizen.
  - Aantal bevroren op niveau 2015 en vanaf 2016 op basis van landelijke index geïndexeerd.

- **Maatstaf vanaf 1 januari 2023 (nieuw verdeelmodel)**
  - Huishoudens: Particuliere huishoudens (exclusief studenthuishoudens).
  - Tot en met septembercircularie 2023: op basis van aantallen van het jaar 2020.
  - Vanaf decembercircularie 2023: aantallen geactualiseerd naar het jaar 2022 (peildatum 1 januari 2022).

Nader onderzoek naar maatstaf ‘huishoudens met laag inkomen met drempel’

Nader onderzoek naar de maatstaf op 5 aspecten:

1. Wat is de impact van het meetellen van studenten in de woonruimte?
2. Bij de drempelwaarde is uitgegaan van het aantal woonruimten in jaar t, terwijl voor de huishoudens met laag inkomen is uitgegaan van het jaar t-1. Er komt een doorrekening van het aantal woonruimten in jaar t-1.
3. De gegevens per gemeente vanaf 2015 (*voorlopige en definitieve*) worden gepubliceerd om zicht te krijgen op de ontwikkeling.
4. De energietoeslag is meegenomen als inkomen in de huidige maatstaf. De gevolgen daarvan worden onderzocht.
5. Wanneer rond het CBS af op honderdtallen: telt het CBS eerst het 2^e, 3^e, 4^e deciel op voordat wordt afgerond of wordt per deciel afgerond?

LIAS PAUW

Benchmark